

Terviseamet
Keskkonnatervise osakond

Terviseamet (TA) on korrakaitseaduse (KorS) § 6 lg 1 kohane riikliku järelevalve ülesannet täitma volitatud asutus ehk korrakaitseorgan. Korrakaitsealase tegevusega tegeleb TA järelevalveosakond viies erinevas tegevusvaldkonnas: tervishoid, keskkonnatervis, meditsiiniseadmed, kemikaaliohutus ning nakkushaiguste seire, ennetus ja tõrje.

Keskkonnatervise valdkonnas võib TA erinevates seadustes sätestatud riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada korrakaitseaduse §-des 30, 31, 32, 49, 50, 51 ja 52 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras. Riiklik järelevalve on KorS § 2 lg 4 kohaselt korrakaitseorgani tegevus eesmärgiga ennetada ohtu, selgitada see välja ja tõrjuda või kõrvaldada korrarikkumine.

Korrarikkumine on KorS § 5 lg 1 kohaselt avaliku korra kaitsealas oleva õigusnormi või isiku subjektiivse õiguse rikkumine või õigushüve kahjustamine. Õigusnormideks on veeseadus, rahvatervise seadus ning nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadus. Nõuete mittevastavuse korral võivad saada kahjustada inimeste elu ja tervis ning keskkond.

Korrarikkumine on realiseerunud oht. Keskkonnatervise puhul võivad realiseeruda KorS § 5 nimetatud ohud ning ohukahtlus. Oht on KorS § 5 lg 2 kohaselt olukord, kus ilmnenu asjaoludele antava objektiivse hinnangu põhjal võib pidada piisavalt tõenäoliseks, et lähitulevikus leiab aset korrarikkumine. Oluline oht on KorS §5 lg 3 kohaselt oht isiku tervisele, olulise väärtusega varalisele hüvele või keskkonnale. Kõrgendatud oht on KorS §5 lg 4 kohaselt oht isiku elule, kehalisele puutumatusse (raske tervisekahjustuse tekitamine), füüsilisele vabadusele, suure väärtusega varalisele hüvele, suure keskkonnakahju tekkimise oht. Vahetu oht on KorS §5 lg 5 kohaselt olukord, kus korrarikkumine leiab juba aset või on suur tõenäosus, et see kohe algab. Ohukahtlus on KorS § 5 lg 6 kohaselt olukord, kus ilmnenu asjaoludele antava objektiivse hinnangu põhjal ei saa tõenäosust, et korrarikkumine aset leiab, pidada piisavaks, kuid mille puhul on alust arvata, et korrarikkumine ei ole välistatud.

Ohu ennetamine on KorS § 5 lg 7 kohaselt see osa korrakaitsest, kus puudub ohukahtlus, kuid saab pidada võimalikuks olukorda, mille realiseerumisel tekib ohukahtlus või oht. Ohu ennetamine on muu hulgas teabe kogumine, vahetamine ja analüüs, toimingute kavandamine ja elluviimine ning riikliku järelevalve meetmete kohaldamine avalikku korda tulevikus ähvardada võivate ohtude tõrjumiseks, sealhulgas süütegude ennetamine.

Korrakaitseorganil on KorS § 24 lg 1 kohaselt lubatud kohaldada riikliku järelevalve erimeedet ohu ennetamiseks, kui ohuproгноosile tuginedes saab pidada võimalikuks olukorda, mille realiseerumisel tekib oht. Ohuproгноos peab KorS § 24 lg 2 kohaselt põhinema faktidel või korrakaitseorgani teaduslikel või tehnilistel teadmistel või Euroopa Liidu õigusaktist tuleneval järelevalvekohustusel ning lähtuma võrdse kohtlemise põhimõttest. Eeltoodust tulenevalt on koostatud TA riikliku järelevalvealase tegevuse kohta ohuproгноos veeohutuse valdkonnas (vt tabel). Kontrolliprioriteetide määramiseks on tabelis toodud valdkonna ohutasemed, kus võetakse arvesse valdkonna eripärad ning varasemate kontrollide tulemused.

Tabel 1. Ohuproгноos keskkonnatervise valdkonnas

Alavaldkond	Kontrolliese	Ohu kirjeldus	Õigusakt	Ohutase		
				I	II	III
Joogivee tootmine või turustamine	Joogivesi	Õigusnormi rikkumine: Joogivett ei ole analüüsitud seadusandluses ettenähtud korras; puuduvad veetöötlemise või varustamisega seotud nõutud dokumentatsioon ja/või ei vasta vee kvaliteet joogiveele kehtestatud nõuetele.	Rahvatervise seadus; veeseadus; nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadus; sotsiaalministri 31.07.2001 määrus nr. 82 „Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuded ning analüüsimeetodid“; sotsiaalministri 02.01.2003 määrus nr. 1 „Joogivee tootmiseks kasutatava või kasutada kavatsetava pinna- ja põhjavee kvaliteedi- ja kontrollinõuded“.	X ³	X ²	X ¹
Mineraal- ja allikavee tootmine ja turustamine	Mineraal- ning allikavesi	Õigusnormi rikkumine: Mineraal- ning allikavett ei ole analüüsitud seadusandluses ettenähtud korras; puuduvad veetöötlemise või varustamisega seotud nõutud dokumentatsioon ja/või ei vasta vee kvaliteet mineraal-; allikaveele kehtestatud nõuetele.	Rahvatervise seadus; veeseadus; nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadus; sotsiaalministri 22.06.2004 määrus nr. 83 „Tervisekaitsenõuded mineraalveele“; sotsiaalministri 31.07.2001 määrus nr. 82 „Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuded ning analüüsimeetodid“.			X ⁴
Supluskohad	supluskohad	Õigusnormi rikkumine: Supluskoht ei vasta supluskohale kehtestatud nõuetele	Veeseadus; Rahvatervise seadus Vabariigi Valitsuse 03.04.2008 määrus nr. 74 „nõuded suplusveele ja supelrannale“.			X ⁵
Ujulad, basseinid ja veekeskused	Ujulad, basseinid, veekeskused	Õigusnormi rikkumine: Ujulad, basseinid ja veekeskused ei vasta kehtestatud nõuetele	Rahvatervise seadus; Veeseadus; Vabariigi Valitsuse 15.03.2007 määrus nr. 80 „Tervisekaitsenõuded ujulatele, basseinidele ja veekeskustele“.	X ⁶		

X¹ – Veevõrgid, kus puuduvad varasemad rikkumised, kõik analüüsid vastavad nõuetele ning on esitatud õigeaegselt kasutades VTI'd (Veetervise ohutuse infosüsteemi), kontrollikava esitatud ning milles on vähem kui 1000 tarbijat. Olenevalt konkreetsest veevõrgist inspekteerida vähemalt üks kord kahe aasta jooksul.

X² – Veevõrgid mille vees on ületatud indikaator- või keemilised näitajad ning on kuni 10000 tarbijat. Olenevalt konkreetsest veevõrgist inspekteerida vähemalt üks kord aastas.

X³ – Veevõrgid kus on rohkem kui 10000 tarbijat või mikrobioloogiliste näitajate ebastabiilsus või dokumentatsiooni nõuetele mittevastavus või veevõrgis rohkem kui 2 avariid aastas. Olenevalt konkreetsest veevõrgist inspekteerida vähemalt kaks korda aastas.

X⁴ – Loodusliku mineraalvee ning allikavee tootjaid tuleb inspekteerida üks kord aastas.

X⁵ – Supluskohti tuleb inspekteerida vähemalt ühe korra (enne hooaja avamist või suplushooaja jooksul). Iga supluskoha kohta tuleb koostada ning vastavalt määrusest tulenevast sagedusest üle vaadata supluskoha profiil võimalike reostusohutude kindlaks tegemiseks. Peale hooaja lõppu tuleb hinnata suplusvee kvaliteeti ning klassifitseerida supluskoht vastavalt kvaliteedi klassile.

X⁶ – Ujulaid, veekeskusi ja basseine tuleb kontrollida vähemalt kaks korda aastas, ennetamaks kemikaalide kasutamise, vee- ja õhu kvaliteedi ning muid ujulate ja veekeskuste kasutamisega tekkida võivaid terviseriske.